

**Økonomi- og indenrigsminister Simon Emil
Ammitzbøll-Billes talepapir**

Anledning	Fælles samråd FIU-EUU om europæisk semester (FIU samrådsspørgsmål L)
Dato / tid	15. marts 2018 kl. 13.00
Talens varighed	Ca. 15 min.
Sted	2-011

Det talte ord gælder

Formålet med samrådet er at redegøre for indholdet af det danske nationale reformprogram og konvergensprogrammet for 2018 samt orientere om status for EU-landenes opfølgning på landeanbefalingerne for 2017.

Intro og status for EU-landenes opfølgning på lande-anbefalingerne generelt (ved FM'eren)

Konjunktursituationen og Danmarks Nationale Reformprogram (ved ØIM'eren)

Introduktion

- Jeg vil først sige lidt om konjunktursituationen og udsigterne for dansk økonomi i de kommende år. I den forbindelse vil jeg komme ind på nogle af de væsentligste udfordringer, som dansk økonomi står over for. Vi arbejder stadig med talgrundlaget til *Konvergensprogrammet*, men det overordnede billede af dansk økonomi står klart.
- Herefter vil jeg sige noget mere *Det Nationale Reformprogram*.

Konjunktursituationen

Højkonjunktur og nye udfordringer

- Først konjunktursituationen: Dansk økonomi er inde i en periode med stabil vækst og stigende beskæftigelse.

- Der har været vækst i BNP på omkring 2 pct. de seneste to år. Vi skal faktisk mere end ti år tilbage for at finde en periode med højere vækst.
- De seneste nationalregnskabstal viser, at BNP voksede med 1,0 pct. i 4. kvartal 2017, så vi kom fint ud af 2017. Og indikatorer peger på fortsat fremgang ind i 2018.
- Vi regner dermed med, at Danmark i år går ind i en højkonjunktur. Det er en god udvikling, men indebærer også nye udfordringer i forhold til at holde opsvinget på sporet.
- Det kræver blandt andet en tilstrækkelig tilgang af arbejdskraftressourcer.

Reformer og udenlandsk arbejdskraft øger arbejdsudbuddet

- Arbejdsstyrken er i forvejen historisk høj. Det skyldes blandt andet reformer, og at der siden 2011 har været en betydelig tilgang af udenlandsk arbejdskraft.
- Stigningen i udenlandsk arbejdskraft har udgjort ca. 40 pct. af stigningen i beskæftigelsen i perioden fra 2. kvartal 2013 til 4. kvartal 2017.

- De fleste udlændinge er kommet til Danmark fra andre lande i EU, men også her er der tegn på, at presset på arbejdsmarkedet tager til. Konkurrencen om de tilgængelige arbejdskraftressourcer skærpes mere og mere.
- De senere års reformer vil også i de kommende år bidrage til at skabe plads til yderligere, holdbar jobvækst. I gennemsnit er den strukturelle arbejdsstyrke steget med 20.000 personer om året i perioden 2014-2017.
- Vi venter, at det kan fortsætte i 2018-2022. Det afspejler især en fortsat stigning i efterlønsalderen, samt at folkepensionsalderen hæves fra 65 til 67 år i 2019-2022.

Ingen aktuelle tegn på overophedning

- Reformerne betyder, at dansk økonomi er bedre rustet nu til en langvarig højkonjunktur, men det er ingen garanti mod overophedning.
- Ikke alle højkonjunkturer ender med en overophedning, men erfaringen viser, at det kan ske forholdsvis hurtigt, når arbejdsmarkedet strammer til.

- Aktuelt er der ikke tegn på opbygning af ubalancer på samme måde som i midten af 1980'erne og 00'erne.
- Og flere forhold peger på, at det vil være muligt at holde en stabil vækst i de kommende år.
- Det gælder ikke mindst de gennemførte reformer. Men reformerne står ikke alene. Siden finanskrisen er der gennemført flere tiltag, som skal styrke den finansielle sektor og bidrage til en stabil udvikling på boligmarkedet.

Fortsat muligheder for at øge arbejdsudbuddet

- Forudsætningerne for flere gode år med vækst er bestemt til stede. Men vi skal stadig have ambitioner om mere.
- Mulighederne for at øge arbejdsudbuddet er set med mine øje ikke udtømte. Det ser vi blandt andet ved, at vores samlede arbejdsindsats [målt i timer] er i den lave ende i forhold til andre lande.
- Vi har også fortsat mange på offentlig forsørgelse, og de gode tider bør bruges til at give endnu flere en chance på arbejdsmarkedet.

- Vi har allerede ændret på integrationsindsatsen for nytilkomne flygtninge og familiesammenførte til flygtninge. Det har sikret at flere får foden inden for på arbejdsmarkedet.
- [Men der er også brug for en markant ændret tilgang til indvandrere, der har været her længe, og som lever i parallelsamfund uden at have taget dansk kultur og danske værdier til sig.
- Derfor har regeringen lavet en ambitiøs strategi, der har til formål at sikre, at der ikke er ghettoer i Danmark. Det vil blandt andet medvirke til, at flere efterkommere får en god barndom og ungdom – og efterfølgende får en uddannelse og en stærk tilknytning til det danske arbejdsmarked.]
- Vi skal også være mere åbne over for kvalificeret arbejdskraft fra andre lande. Danmark skal være et attraktivt land at bo, arbejde og investere i for udenlandske arbejdstagere, der kan og vil bidrage på det danske arbejdsmarked.

- Vi skal omfavne denne type af arbejdskraft, der både styrker virksomhedernes konkurrencekraft, og modvirker kapacitetsbegrænsninger i dansk økonomi.
- Det sikrer fortsat udvikling i velstand og levevilkår.

Svag produktivitetsvækst begrænser velstandsfremgang

- Velstand afhænger også i høj grad af vores produktivitet.
- Produktivitetsvæksten har været lav de sidste to årtier i et historisk perspektiv. Den svagere produktivitetsvækst er med til at begrænse velstandsfremgangen i dansk økonomi.
- Derfor er der et behov for større produktivitetsvækst, hvis der skal opnås samme velstandsfremgang som tidligere.
- Målt på produktivetsniveauet ligger Danmark fortsat højt i en international sammenligning. Det skyldes blandt andet, at vi har en veluddannet arbejdsstyrke, god infrastruktur og et veludbygget kapitalapparat mv.
- Øget produktivitet er imidlertid vigtigt for, at Danmark kan bevare sin position som et af verdens rigeste lande.

- Både den aktuelle konjunktursituation og hensynet til udviklingen på længere sigt taler for en fortsat kurs med tiltag, der øger arbejdsudbuddet og tiltag, som fremmer produktiviteten.

Det nationale reformprogram

Den landespecifikke anbefaling

- Danmark har tidligere fået anbefalinger fra EU om at styrke produktiviteten.
- Det er også den svage produktivitetsudvikling, som er baggrunden for sidste års anbefaling, om at styrke konkurrencen i den del af servicesektoren, der er rettet mod hjemmemarkedet.
- Den hjemmemarkedsorienterede servicesektor udgør en stor andel af den samlede værdiskabelse, og her har produktivitetsvæksten været meget svag. Det giver derfor god mening, når Kommissionen fremhæver denne sektor.
- Der arbejdes stadig på reformprogrammet. Men jeg vil gerne nævne et par eksempler på initiativer, som vi har fremsat for at fremme konkurrencen, og som vil blive uddybet i programmet.

- I juni sidste år trådte ændringerne af planloven i kraft.
Ændringerne har især haft fokus på at skabe vækst og bedre udviklingsmuligheder for detailhandlen.
- Med liberaliseringen er der lempet på grænserne for butikernes størrelse og kommunerne har fået større fleksibilitet til at kunne udvikle detailhandlen efter lokale præferencer og i lyset af den stigende e-handel.
- De lempede bestemmelser forventes at give rum for større butikker, nye butikskoncepter, kombinationer med e-handel, nye placeringsmuligheder mv. Det er elementer, som forventes at forbedre konkurrencen på detailhandelsområdet.
- I programmet fremhæver vi også reformen af taxilovgivningen, som trådte i kraft ved årsskiftet.
- Reformen sikrer en enklere og mere fleksibel taxilovgivning, samtidig med at vi sikrer skattebetaling og ordnede forhold. Liberaliseringen [går ikke så langt som regeringen havde ønsket, men] forventes at medføre et større og mere differentieret udbud af taxikørsel.

- Forsyningssektoren har i en årrække haft en lav produktivitetsudvikling, og i programmet betoner vi derfor betydningen af Forsyningsstrategien [fra september 2016] og de konkrete aftaler, der efterfølgende er indgået på baggrund af strategien.
- Forsyningsstrategien indeholder initiativer, som vi forventer kan understøtte effektiviseringer på næsten 6 mia. kr. årligt i 2025.
- Det er meget væsentligt for alle danskere. En gennemsnitlig husholdning bruger ca. 37.000 kr. på forsyningsydelser, hvilket svarer til det beløb der bruges på fødevarer. Og forsyningsydelser udgør også en stor del af de samlede omkostninger i produktionen.
- Endelig vil jeg fremhæve, at regeringen i november sidste år indgik en aftale om 37 erhvervs- og iværksætterinitiativer.
- Pakken vil bidrage til at styrke grundlaget for fremtidig vækst i dansk økonomi.

- Aftalen indeholder blandt andet tiltag, der vil styrke iværksætter og aktiekulturen i Danmark, afgiftssaneringer og en strategi for digital vækst.
- Arbejdet med at styrke produktiviteten er langt fra færdiggjort, og den kommende tids reformindsats vil i høj grad være rettet mod nye tiltag, der kan løfte produktiviteten.
- Regeringen har et mål om, at velstanden skal øges med 35 mia. kr. blandt andet gennem tiltag, som understøtter, at virksomhederne kan løfte produktiviteten.
- Målsætningen skal blandt andet indfries ved at sikre, at dansk erhvervsliv også fremadrettet har gode rammevilkår, herunder sund konkurrence.

Europa 2020 målene: Beskæftigelse

- Jeg vil nu give en status vedrørende opfyldelsen af EU2020-målene. Når det gælder beskæftigelse har Danmark med målet om en beskæftigelsesfrekvens for de 20-64 årige på 80 pct. sat et ambitiøst mål sammenlignet med EU-målet på 75 pct.

- Den seneste opgørelse (vedr. 2016) viser en strukturel beskæftigelsesfrekvens på 77,4 pct., og der ventes yderligere stigning frem mod 2020.
- Det centrale skøn for beskæftigelsesfrekvensen i 2020 er således beregnet til 79,5 pct.
- Beskæftigelsesmålet er ambitiøst, men med en vedholdende reformindsats er det realistisk.
- Gennemførte reformer fra de senere år bidrager til at løfte beskæftigelsesfrekvensen. Det gælder fx tilbageføringsreformen, dagpengereformen og kontanthjælpsreformen.
- Senest har regeringen styrket tilskyndelsen til at blive længere tid på arbejdsmarkedet med aftale om flere år på arbejdsmarkedet fra juni 2017.
- Og lettet skatten på arbejde med den seneste skatteaftale, hvor vi også løser samspilsproblemet for en bred gruppe af fuldtidsbeskæftigede med almindelige arbejdsmarkedspensioner.

Europa 2020 målene: Forskning og udvikling

- Regeringen holder fast i den overordnede EU-målsætning om, at de samlede offentlige og private investeringer i forskning skal udgøre mindst 3 pct. af BNP. Det mål er vi allerede tæt på.
- De samlede offentlige og private investeringer i forskning og udvikling er steget fra 1,89 pct. af BNP i 1997 til 2,96 pct. af BNP i 2015.
- Danmarks investeringer i forskning og udvikling ligger dermed meget tæt på Europa 2020 målsætningen om 3 pct. Den offentligt finansierede forskning udgjorde 1,07 pct. af BNP i 2015.
- For de offentlige forskningsinvesteringer er det regeringens mål at investere mindst 1 pct. af BNP. Målet er ikke blot at bruge pengene.
- Regeringen lægger vægt på, at dansk forskning skal være af højeste internationale kvalitet, og at forskningen skal gøre mest mulig gavn i samfundet.

- Det er også pejlemærkerne for regeringens forsknings- og innovationspolitiske strategi, der blev offentliggjort i december, og som skal udvikle rammerne for fremtidens forskning og innovation.

Europa 2020 målene: Klima og energi

- Regeringen vil fastholde Danmarks position som foregangsland inden for grøn omstilling og energieffektivitet.
- Udledningerne i de ikke-kvotebelagte sektorer skal reduceres med 20 pct. i forhold til 2005. Vedvarende energi skal udgøre mindst 30 pct. af det endelige energiforbrug. Anvendelsen af vedvarende energi i transportsektoren skal være på 10 pct.
- Den seneste fremskrivning for, hvordan energiproduktion og udledninger af drivhusgasser vil udvikle sig, viser, at vi er på rette vej med hensyn til at opfylde vores mål.
- Senere på foråret vil regeringen præsentere et energiudspil, der sætter retning for en ambitiøs videreudvikling af klima- og energipolitikken.

Europa 2020 målene: Uddannelse

- På uddannelsesområdet opfylder Danmark allerede 2020-målene.
- 2020-målene er at reducere uddannelsesfrafaldet til 10 pct. for de 18-24-årige og øge andelen af de 30-34-årige, der har afsluttet en videregående uddannelse til mindst 40 pct.
- I 2016 var uddannelsesfrafaldet for de 18-24-årige 7,2 pct., mens 47,7 pct. af de 30-34-årige havde gennemført en videregående uddannelse. Dermed er de overordnede mål nået.
- Ambitionen er dog at styrke hele uddannelsessystemet yderligere.
- Med opbakning fra samtlige partier indgik regeringen en aftale om en reform af det forberedende område, hvis formål er at ruste flere unge uden uddannelse eller job til at komme godt videre efter grundskolen.
- Regeringen vil understøtte gennemførelsen af gymnasireformen og følge op løbende med tæt inddragelse af relevante interessenter på området. Ligeledes vil vi fortsat

følge reformerne af folkeskolen og erhvervsuddannelserne og sørge for, at de føres bedst muligt ud i livet.

Europa 2020 målene: Social inklusion

- Når det gælder social inklusion er målet at mindske antallet af personer i husstande med meget lav beskæftigelse med 22.000. Baseline for alle medlemsstater er 2008.
- I 2017 var niveauet stadig ca. 62.000 personer over niveauet fra 2008 til trods for væsentlige forbedringer de seneste år.
- Det skyldes i bund og grund, at vi sammenligner niveauet med 2008, hvor økonomien var overophedet.
- Fra 2008 til 2014 var der en stigning i antallet af personer i husstande med meget lav beskæftigelse, både på grund af det økonomiske tilbageslag, men også på grund af stor tilgang af studerende til de videregående uddannelser.
- I 2014 vendte udviklingen. De seneste år har der været væsentlige forbedringer, og alene fra 2016 til 2017 var der et fald i antallet af personer i husstande med meget lav beskæftigelse på 26.000 personer.

- Det er regeringens ambition, at flere skal inkluderes på arbejdsmarkedet, og at færre er socialt udsatte.
- Derfor har regeringen sat ti mål (ikke 2020-mål) for social mobilitet, der sætter retning for socialpolitikken og understøtter en videnbaseret indsats, som hjælper den enkelte videre i livet.
- De senere års reformer af blandt andet førtidspension, kontanthjælps-, sygedagpenge- og dagpengesystemet har medvirket til, at flere kommer i arbejde og kan forsørge sig selv.
- Ifølge den seneste opgørelse var der i 2017 ca. 409.000 personer i husstande med meget lav beskæftigelsesgrad.
- Dermed fortsætter faldet fra de foregående år. Og antallet af personer i husstande med meget lav beskæftigelsesintensitet er faldet med 86.000 personer siden 2014.

Opsummerende

- For at summere op, så deler regeringen EU-kommissionens vurdering af vigtigheden af at styrke produktivitetsudviklingen indenfor de hjemmemarkedsorienterede serviceerhverv i Danmark.

- Regeringen har allerede taget flere initiativer for at styrke konkurrencen på området, og det vil fortsat være et prioriteret område for regeringen.
- Når det gælder de danske 2020-mål, er de på flere områder allerede nået eller godt på vej til at blive nået. Det går den rigtige vej.
- Så vil jeg gerne give ordet tilbage til finansministeren.